

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ ¹⁾
z dnia.....

w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie pełnoletnim osobom z rodzin zastępczych oraz osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy lub młodzieżowy ośrodek wychowawczy..

Na podstawie art. 88 ust. 4 ustawy z dnia o pomocy społecznej (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) warunki i tryb przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, wysokość tej pomocy oraz wartość i składniki pomocy na zagospodarowanie;
- 2) sposób przygotowania i realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia oraz zadania opiekuna usamodzielnienia, biorąc pod uwagę konieczność indywidualnej pracy z osobą usamodzielnianą;
- 3) tryb zawieszania pomocy na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki;
- 4) sposób organizacji mieszkań chronionych oraz warunki odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

§ 2.

1. Wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie dla osoby usamodzielnianej opuszczającej placówkę socjalizacyjną, placówkę rodzinną lub dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży ustala się w kwocie odpowiadającej:

- 1) 400% kwoty , o której mowa w art. 76 ust. 2 ustawy z dnia o pomocy społecznej, zwanej dalej „podstawą” - w przypadku przebywania w placówce socjalizacyjnej, placówce rodzinnej lub domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres trzech lat i dłużej;
- 2) 400% podstawy - w przypadku gdy opuszcza dom pomocy społecznej dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, jeżeli wcześniej przebywała w placówce rodzinnej, w placówce socjalizacyjnej lub placówce resocjalizacyjnej, z wyłączeniem placówek prowadzących działalność w formie całodobowej turnusowej lub okresowej, przez ponad jeden rok;
- 3) 200% podstawy - w przypadku przebywania w placówce socjalizacyjnej, placówce rodzinnej lub domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres od dwóch do trzech lat;

1) Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 1, poz. 5).

4) 100% podstawy - w przypadku przebywania w placówce socjalizacyjnej, placówce rodzinnej lub domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres od roku do dwóch lat.

2. Wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie dla osoby usamodzielnianej z rodziny zastępczej lub opuszczającej placówkę resocjalizacyjną, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, ustala się w kwocie odpowiadającej:

1) 300% podstawy - w przypadku przebywania w rodzinie zastępczej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich przez okres trzech lat i dłużej;

2) 200% podstawy - w przypadku przebywania w rodzinie zastępczej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich przez okres od dwóch do trzech lat;

3) 100% podstawy - w przypadku przebywania w rodzinie zastępczej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich przez okres od roku do dwóch lat.

3. Do okresu pobytu w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich lub specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym, które opuszcza osoba usamodzielniania, wlicza się okresy przebywania w innej rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego, rodzinnego i socjalizacyjnego, domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich lub specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym w, a także okres do sześciu miesięcy przed osiągnięciem pełnoletności przez osobę usamodzielnianą, w przypadku gdy jej pobyt w rodzinie zastępczej ustał wskutek śmierci osoby pełniącej funkcję rodziny zastępczej.

4. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie może być przyznana na zaspokojenie ważnej życiowej potrzeby osoby usamodzielnianej, w szczególności na:

1) polepszenie warunków mieszkaniowych;

2) stworzenie warunków do działalności zarobkowej, w tym podniesienie kwalifikacji zawodowych;

3) pokrycie wydatków związanych z nauką osoby usamodzielnianej.

§ 3.

1. Pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki przyznaje się po przedłożeniu na początku każdego semestru zaświadczenia stwierdzającego kontynuowanie nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej.

2. Pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki wypłaca się do dziesiątego dnia każdego miesiąca kalendarzowego.

3. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przysługuje w czasie trwania roku szkolnego i roku akademickiego.

§ 4.

Przyznana pomoc pieniężna na usamodzielnienie może być wypłacona, w zależności od potrzeb, jednorazowo lub w częściach, w terminach ustalonych w programie usamodzielnienia.

§ 5.

1. Wniosek o udzielenie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki osoba usamodzielniana składa do starosty za pośrednictwem kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, właściwego ze względu na miejsce pobytu dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej lub skierowaniem go do placówki opiekuńczo-wychowawczej, do domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, do domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego.

2. Sytuację dochodową osoby usamodzielnianej ustala się na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

3. Starosta właściwy do przyznania pomocy może wystąpić o przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w ust. 2, do starosty powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej.

§ 6.

1. Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży zakładowie poprawczym, schronisku dla nieletnich lub specjalnym ośrodkiem szkolno-wychowawczym lub młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym lub rodzina zastępcza informuje właściwe powiatowe centrum pomocy rodzinie co najmniej na trzy miesiące przed terminem opuszczenia przez tę osobę placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub osiągnięcia przez nią pełnoletności w rodzinie zastępczej.

2. Właściwym powiatowym centrum pomocy rodzinie, o którym mowa w ust. 1, jest powiatowe centrum pomocy rodzinie właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej lub skierowaniem do placówki opiekuńczo –wychowawczej lub domu pomocy społecznej dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego oraz właściwe ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej.

3. Dyrektor, o którym mowa w ust. 1, lub rodzina zastępcza przekazuje dokumentację dotyczącą osoby usamodzielnianej powiatowemu centrum pomocy rodzinie.

§ 7.

1. Wartość pomocy na zagospodarowanie ustala się jako równowartość kwoty nie wyższej niż 300% podstawy.

2. Wartość pomocy na zagospodarowanie dla osoby usamodzielnianej niepełnosprawnej, która ma ustalony na podstawie odrębnych przepisów umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności, ustala się w wysokości równowartości 300% podstawy.

3. W skład pomocy na zagospodarowanie mogą wchodzić:

- 1) materiały niezbędne do przeprowadzenia remontu i wyposażenia mieszkania;
- 2) niezbędne urządzenia domowe;
- 3) pomoce naukowe;
- 4) sprzęt rehabilitacyjny;
- 5) sprzęt, który może służyć do podjęcia zatrudnienia.

§ 8.

1. Program usamodzielnienia opracowuje się co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności przez osobę usamodzielnianą w rodzinie zastępczej lub przed opuszczeniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka wychowawczego.

2. Program usamodzielnienia określa sposób i formy:

- 1) współdziałania i wspierania osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i środowiskiem;
- 2) uzyskania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami osoby usamodzielnianej;
- 3) uzyskania kwalifikacji zawodowych;
- 4) pomocy w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego;
- 5) pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w szczególności poprzez:
 - a) umożliwienie zamieszkania w mieszkaniu chronionym przez czas określony;
 - b) całkowite lub częściowe pokrycie wydatków związanych z wynajmem pokoju,
 - c) ułatwienie uzyskania mieszkania socjalnego z zasobów gminy;
 - d) umożliwienie osobie usamodzielnianej uczącej się w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej zamieszkania w bursie lub internacie do czasu ukończenia nauki;
 - e) całkowite lub częściowe pokrycie osobie usamodzielnianej studiującej w szkole wyższej wydatków związanych z zakwaterowaniem;
- 6) podjęcia zatrudnienia;
- 7) pomocy w uzyskaniu przysługujących świadczeń.

3. Program usamodzielnienia zawiera:

- 1) plan podejmowanych działań wynikających z programu oraz terminy ich realizacji;

- 2) zobowiązanie osoby usamodzielnianej do realizacji poszczególnych postanowień programu.

§ 9.

1. W celu udzielenia pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki osobie usamodzielnianej kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie, właściwego ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej, wyznacza opiekuna, do którego zadań należy:

- 1) zaznajomienie się z dokumentacją i drogą życiową osoby usamodzielnianej;
- 2) opracowanie wspólnie z osobą usamodzielnianą programu usamodzielnienia;
- 3) ocena realizacji programu usamodzielnienia oraz jego modyfikowanie;
- 4) współpraca z rodziną osoby usamodzielnianej oraz ze środowiskiem lokalnym, zwłaszcza ze szkołą oraz gminą;
- 5) opiniowanie wniosku o pomoc pieniężną na usamodzielnienie i pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki.

2. Opiekuna, o którym mowa w ust. 1, wyznacza się co najmniej na dwa miesiące przed osiągnięciem pełnoletności przez osobę usamodzielnianą w rodzinie zastępczej lub przed opuszczeniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczym lub młodzieżowego ośrodka wychowawczego.

3. W przypadku gdy w terminie, o którym mowa w ust. 2, nie można było ustalić przyszłego miejsca osiedlenia się osoby usamodzielnianej, opiekuna dla tej osoby wyznacza powiatowe centrum pomocy rodzinie właściwe ze względu na miejsce jej pobytu w porozumieniu z powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym ze względu na miejsce pobytu dziecka przed umieszczeniem go w rodzinie zastępczej lub skierowaniem go do placówki opiekuńczo-wychowawczej lub domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, do domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, do zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego.

§ 10.

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki może być zawieszona na okres do jednego roku, w przypadku gdy:

- 1) wystąpiły szczególne okoliczności związane z tokiem nauki, stanem zdrowia lub zdarzeniem losowym dotyczącym osoby usamodzielnianej;
- 2) nastąpiła przerwa w kontynuowaniu nauki przez osobę usamodzielnianą w okresie między ukończeniem przez nią szkoły niższego stopnia, a rozpoczęciem nauki w szkole wyższego stopnia;
- 3) stwierdzi się marnotrawienie przyznanej pomocy;
- 4) osoba usamodzielniana nie realizuje programu usamodzielnienia.

§ 11

1. Mieszkania chronione dla osób usamodzielnianych organizuje i wyposaża starosta.

2. Pobyt w mieszkaniu chronionym osoby usamodzielnianej ma na celu pomoc osobom, które wychowały się w rodzinach zastępczych lub w opiece instytucjonalnej w nabyciu umiejętności związanych z funkcjonowaniem w codziennym życiu.
3. W mieszkaniu chronionym zamieszkuje razem nie więcej niż 6 osób, przy czym w jednym pokoju może zamieszkiwać nie więcej niż 2 osoby.
4. Do obowiązków osób zamieszkujących w mieszkaniu chronionym należy prowadzenie gospodarstwa domowego, w tym:
 - 1) dokonywanie opłat za mieszkanie i inne świadczenia, dokonywanie zakupów,
 - 2) sprzątanie pomieszczeń;
 - 3) konserwacja i dokonywanie drobnych napraw domowych;
 - 4) sporządzanie wspólnych posiłków;
 - 5) pranie rzeczy osobistych oraz stanowiących wyposażenie mieszkania.
6. Starosta przekazuje osobom usamodzielnianym comiesięczną kwotę na utrzymanie mieszkania.
7. W mieszkaniu chronionym codziennie pełni dwugodzinny dyżur pracownik socjalny lub wychowawca, który:
 - 1) pomaga i doradza w rozwiązywaniu codziennych trudności;
 - 2) nadzoruje właściwe wykorzystanie mieszkania;
 - 3) nadzoruje właściwe wykorzystanie środków finansowych.
8. Osoby usamodzielniane w przystosowaniu do samodzielnego życia w mieszkaniu chronionym mogą wspierać wolontariusze.
9. Pobyt w mieszkaniu usamodzielnienia nie może trwać dłużej niż dwa lata.

§12.

Osoby usamodzielniane zamieszkujące w mieszkaniu chronionym ponoszą opłatę za pobyt w tym mieszkaniu w wysokości 10% swojego dochodu.

§ 13.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**Minister
Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej**

W porozumieniu:
Minister Sprawiedliwości

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 88 ust. 4 ustawy z dnia..... o pomocy społecznej (Dz. U. Nr , poz.) nastąpiła konieczność wydania w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie pełnoletnim osobom z rodzin zastępczych oraz osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy lub młodzieżowy ośrodek wychowawczy..

Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej reguluje warunki i tryb przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, wysokość tej pomocy oraz wartość i składniki pomocy na zagospodarowanie, a także sposób przygotowania i realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia oraz zadania opiekuna usamodzielnienia, biorąc pod uwagę konieczność indywidualnej pracy z osobą usamodzielnianą oraz tryb zawieszania pomocy na usamodzielnienie i pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i sposób organizacji mieszkań chronionych oraz warunki odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

Projekt zachowuje rozwiązania przyjęte w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w tym zakresie.

Nowe rozwiązania przyjęto jedynie w zakresie określenia sposobu organizacji mieszkań chronionych i określenia warunków odpłatności za pobyt w nich. Mieszkania chronione są tworzone przez powiaty od 1999 r. jako wsparcie osób usamodzielnianych. Dotychczas funkcjonowanie takich mieszkań nie było prawnie uregulowane. Przepisy wprowadzane w projekcie rozporządzenia regulują działające już formy pomocy osobom usamodzielnianym.

Ocena przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych.

1. Podmioty objęte rozporządzeniem:

Regulacje zawarte w projekcie rozporządzenia dotyczyć będą pomocy na usamodzielnienie , kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie w formie rzeczowej dla pełnoletnich osób z rodzin zastępczych oraz osób opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych i domów pomocy społecznej, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze.

2. Wpływ rozporządzenia m.in. na finanse publiczne, rynek pracy, konkurencyjność i rozwój regionalny:

Przyjęcie projektu rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa. Regulacje w nim zawarte pozwolą natomiast na pobieranie opłaty od osób zamieszkujących w mieszkaniach chronionych.

Wprowadzenie w życie przedmiotowego rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy, nie będzie miało wpływu na konkurencyjność i rozwój regionalny.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty zakresem regulacji Unii Europejskiej.